

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของ
ประชาชนในกรุงเทพมหานคร

Factors Affecting Behavior in Attending Thai League Football
Matches of People in Bangkok Metropolis

นพวิทย์ พันธประวัติ¹ อนุชิต กุลวานิช² มารดี ศิริพัฒน์³

อาทิตย์ชัย เจริญรัตน์⁴ และ สุกกร ตันวราวุฒิชัย⁵

Noppawit Phantaprawat¹ Anuchit Kulwanich² Maradee Siriphat³

Artitsanee Charoenrat⁴ and Supakorn Tunvaravuttichai⁵

Received : August 16, 2022; Revised : June 23, 2023; Accepted : June 24, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่ชื่นชอบและเล่นกีฬาฟุตบอล ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน

¹วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Innovation and Management, Suansunandha Rajabhat University; e-mail : s59567807007@ssru.ac.th

²วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Innovation and Management, Suansunandha Rajabhat University; e-mail : anuchit.ku@ssru.ac.th

³วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Innovation and Management, Suansunandha Rajabhat University; e-mail : maradee.si@ssru.ac.th

⁴วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Innovation and Management, Suansunandha Rajabhat University; e-mail : artitsanee.ch@ssru.ac.th

⁵วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Innovation and Management, Suansunandha Rajabhat University; e-mail : supakorn.tu@ssru.ac.th

400 คน สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์สถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบค่าที่แบบอิสระ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยในกรณีที่พบความแตกต่าง จะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สถานภาพโสด อาชีพนักเรียนนักศึกษาพักอาศัยอยู่บ้าน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท 2) พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ อาชีพ ที่พักอาศัย และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัย, พฤติกรรม, การติดตาม, การแข่งขัน, สโมสรฟุตบอลไทย

Abstract

This research is a study on factors affecting behavior in attending football matches on people in bangkok metropolis. The objectives of this research were to 1) study the demographic factors and the behavior in attending football matches on people in Bangkok metropolis and 2) compare the demographic factors affecting behavior in attending football matches on people in bangkok metropolis. This quantitative research used frequency, percentage, mean and standard deviation. The sample were people who like football and play football who live in bangkok 400 people who collected by purposive sampling. The information was collected through online questionnaires, and was analyzed statistically by finding frequency, percentage, average and standard deviation. The independent samples t-test and one-way ANOVA was used to compare the demographic factors affecting behavior in attending football matches on people in bangkok metropolis. If the results were statistically different at the level 0.05, LSD method was then employed. The findings

revealed that 1) The demographic characteristics of the sample group are mostly males, people, 31-40 years old, with education below a bachelor's degree, single, college students, living at home, average monthly income 10,001 – 20,000 baht. 2) Behavior in attending football matches on people in bangkok metropolis, the overall opinions were at the highest level. 3) Demographic analysis of respondents including gender, age, educational level, marital status, occupation, residence and monthly income influenced football watching behavior in bangkok, namely age, occupation, accommodation, monthly income significantly at 0.05 level.

Keywords : Factor, Behavior, Attending, Matches, Thai League Football

บทนำ (Introduction)

การแข่งขันฟุตบอลไทยลีกได้เริ่มการแข่งขันในรูปแบบของฟุตบอลอาชีพมาร่วมสองทศวรรษแล้ว ซึ่งในปัจจุบันสโมสรสมาชิกได้ใช้การบริหารและจัดการเป็นแบบบริษัทธุรกิจโดยเฉพาะด้านบุคลากรที่ต้องมีการอบรมให้มีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น ส่วนทางด้านทุนก็ได้จากทรัพย์สินของการลงทุนจัดตั้งการประกอบธุรกิจ ผู้สนับสนุนหรือสปอนเซอร์ และโครงสร้างพื้นฐานของสโมสรฟุตบอลที่จะให้เป็นไปตามมาตรฐานของสมาพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชียกำหนด (ชัยวัฒน์ ชลาชนนย์ , 2558) ทั้งนี้ กีฬาฟุตบอลเริ่มแพร่หลายเป็นที่สนใจในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากีฬาฟุตบอลเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจและถือเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นแบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์และเป็นปฏิบัติการทางวัฒนธรรมในทางสังคมวิทยาเช่นเดียวกับกีฬาอื่น ๆ (เนตรนภา ประกอบกิจ, 2545)

ฟุตบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าคนไทยจะติดตามชมและเป็นแฟนทีมฟุตบอลต่างชาติ แต่กระแสความนิยมในสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนก็ยังมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสโมสรฟุตบอลไทยก็ยังมีเกิดใหม่เรื่อย ๆ เสมอ เพราะฉะนั้นการสร้างฐานแฟนฟุตบอลที่เหนียวแน่นและแข็งแกร่ง เป็นสิ่งที่สโมสรแต่ละแห่งต้องมีการวางระบบการบริหารจัดการที่ดี เพราะไม่ใช่แค่คนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงหรือสโมสรฟุตบอลที่อยู่มาอย่างยาวนานเท่านั้นที่จะมีฐานแฟนบอลที่แน่นหนา แต่สโมสรฟุตบอลทีมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมาก็ต้องเร่งพัฒนาเพื่อให้ทีมของตนเองติดอันดับที่ดี นอกจากจะต้องพัฒนาระบบจากภายในทีมแล้วส่วนสำคัญที่จะขาดไม่ได้เลย นั่นคือฐานแฟนบอลที่จะให้การสนับสนุนและคอยติดตามทีมที่ตนเองชื่นชอบ การที่สโมสรจะวางแผนการบริหารจัดการทีมเพื่อสร้างฐานแฟนบอลที่เหนียวแน่นและเพิ่ม

ฐานแฟนบอลให้มากขึ้น ย่อมต้องรู้ปัจจัยหรือลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ ของแฟนบอล เพื่อนำไปใช้วางแผนในทีมของตนเองได้ เพราะลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นความหลากหลายด้านภูมิหลังของบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย เป็นต้น ซึ่งลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกที่แตกต่างกัน มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือภูมิหลังของบุคคลนั่นเอง (วชิรวัชร งามละม่อม, 2558)

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้สนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งหวังให้สโมสรฟุตบอลในประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลสโมสรไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สามารถรองรับและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ติดตามชมการแข่งขันได้เท่าที่ควร ตลอดจนพัฒนาระบบการบริหารจัดการของสโมสรให้เป็นที่ยอมรับและประทับใจของผู้ติดตามชมการแข่งขัน และยังสามารถสร้างฐานแฟนฟุตบอลได้มากขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษานี้ใช้ระเบียบการวิจัย (Research Methodology) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่ชื่นชอบและเล่นฟุตบอล ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ปี 2563 จำนวน 5,558,222 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่ชื่นชอบและเล่นฟุตบอล ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

จำนวน 400 คน ซึ่งได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของทาโร ยามาเน (Yamane, 1967) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ เป็นแบบสอบถามลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เป็นลักษณะมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.74 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์คุณภาพด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.70

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอความร่วมมือ และอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาภายในแบบสอบถามรวมทั้งวิธีการตอบแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์โพสต์ตามเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีผู้ชื่นชอบและเล่นฟุตบอลเป็นสมาชิก โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ได้แก่ เฟซบุ๊ก และกลุ่มไลน์ โดยใช้วิธีการฝากลิงค์แบบสอบถามออนไลน์เข้าไปในเพจและกลุ่มไลน์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และ (3) ผู้วิจัยรวบรวมเก็บแบบสอบถาม และประเมินจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับมาว่ามีความสมบูรณ์และมีจำนวนครบตามที่ได้กำหนดไว้ คือ 400 ชุด จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale ตามรูปแบบของ Likert Scale จำนวน 24 ข้อ โดยให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว มี 5 ระดับ โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายความว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายความว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมมาก

ระดับคะแนน 3 หมายความว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายความว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายความว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมน้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาระดับความถี่ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังสูตรการคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรการคำนวณช่วงความกว้างของชั้น (มัลลิกา บุณนาค, 2537) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ส่งผลต่อพฤติกรรมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ส่งผลต่อพฤติกรรมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ส่งผลต่อพฤติกรรมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ส่งผลต่อพฤติกรรมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ส่งผลต่อพฤติกรรมน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ด้วย Independent Samples T-test และ One-way ANOVA ในกรณีที่พบความแตกต่าง จะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษา ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 76.25 ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 ส่วนใหญ่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 ส่วนใหญ่พักอาศัยที่บ้าน จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 72.75 และ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25

ผลการศึกษา พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล				
ฟุตบอลไทย	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร				
1. กระแสนิยมฟุตบอลไทยในปัจจุบันส่งผลต่อการรับชมการแข่งขันฟุตบอล	4.37	0.737	มากที่สุด	
2. การที่ฟุตบอลได้เข้ารอบการแข่งขันระดับประเทศ เช่น ไทยลีก เอเอฟซีแชมเปียนส์ลีก ส่งผลต่อการรับชมการแข่งขันฟุตบอลไทย	4.38	0.698	มากที่สุด	

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร(ต่อ)

พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลไทย ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. การติดตามข่าวสารการแข่งขันจากสื่อการตลาดต่าง ๆ ส่งผลต่อการรับชมการแข่งขันฟุตบอล	4.35	0.691	มากที่สุด
4. บรรยากาศการเชียร์ที่สนุกสนานที่สนามแข่งขันจริง ทำให้ ท่านติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล	4.43	0.788	มากที่สุด
5. ความชื่นชอบในกีฬาฟุตบอล ทำให้ท่านติดตามชม การแข่งขันฟุตบอล	4.77	0.485	มากที่สุด
6. ความชื่นชอบ ชื่นชม ในตัวนักกีฬาฟุตบอล ทำให้ท่าน ติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล	4.55	0.692	มากที่สุด
7. ความชื่นชอบในผลงานที่ผ่านมาของสโมสร ทำให้ท่าน ติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล	4.48	0.732	มากที่สุด
8. ราคาบัตรเข้าชมมีความเหมาะสม ทำให้ท่านติดตามชม การแข่งขันฟุตบอล	4.26	0.690	มากที่สุด
9. ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลไทย	3.52	0.988	มาก
10. เพื่อนมีอิทธิพลต่อการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลไทย	3.81	0.948	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	0.472	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.472) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นในความชื่นชอบในกีฬาฟุตบอล ทำให้ติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} 4.77$, S.D. = 0.485) เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ความชื่นชอบ ชื่นชม ในตัวนักกีฬาฟุตบอล ทำให้ติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} 4.55$, S.D. = 0.692) และ ความชื่นชอบในผลงานที่ผ่านมาของสโมสร ทำให้ติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} 4.48$, S.D. = 0.732) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรตาม	ตัวแปรต้น (ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์)						
	p-value						
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพสมรส	อาชีพ	ที่พักอาศัย	รายได้ต่อเดือน
พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	0.756	0.000*	0.101	0.402	0.036*	0.000*	0.025*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า

ปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านระดับการศึกษา ด้านสถานภาพสมรส ที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล ไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ ด้านอาชีพ ด้านที่พักอาศัย และด้านรายได้เฉลี่ย ที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน

หัวข้อ	อายุ	$\bar{x}$	S.D.	ค่า f	Sig.
พฤติกรรม	อายุต่ำกว่า 20 ปี	4.44	0.481	10.140	0.000*
การติดตามชม	อายุ 21 – 30 ปี	4.12	0.561		
การแข่งขันฟุตบอล	อายุ 31 – 40 ปี	4.44	0.392		
	อายุ 41 – 50 ปี	4.24	0.319		
	อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป	4.09	0.624		
	อาชีพ	$\bar{x}$	S.D.	ค่า f	Sig.
	นักเรียน/นักศึกษา	4.34	0.446	2.416	0.036*
	พนักงานบริษัทเอกชน	4.23	0.574		
	ธุรกิจส่วนตัว	4.22	0.448		
	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.34	0.430		
	ลูกจ้างประจำ	4.57	0.49		
	ลูกจ้างชั่วคราว	4.00	0.00		
	ที่อยู่อาศัย	$\bar{x}$	S.D.		
	บ้าน	4.29	0.461		
	ทาวน์เฮ้าส์	3.80	0.249		

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชน ในกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน(ต่อ)

หัวข้อ	อายุ	$\bar{x}$	S.D.	ค่า f	Sig.
	อพาร์ทเมนต์/ คอนโด	4.45	0.490	14.934	0.000*
	หอพัก	4.50	0.000		
	รายได้	$\bar{x}$	S.D.	ค่า f	Sig.
	ต่ำกว่า 10,000	4.27	0.424	2.609	0.025*
	10,001 – 20,000	4.16	0.511		
	20,001 – 30,000	4.38	0.412		
	30,001 – 40,000	4.38	0.478		
	40,001 – 50,000	4.15	0.530		
	50,001 บาทขึ้นไป	4.20	0.513		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร สามารถนำประเด็นสำคัญและวัตถุประสงค์ของการวิจัย มาสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีสถานภาพโสด อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ส่วนใหญ่พักอาศัยที่บ้าน และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์พิทยา สมุทรกลิน และอาชวิทธิ์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเข้าชมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก กรณีศึกษา สโมสร ทู แบงค็อก ยูไนเต็ด พบว่า พฤติกรรมการเข้าชมฟุตบอลของสโมสร ทู แบงค็อก ยูไนเต็ด

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี การศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษา สถานภาพโสด และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท และสอดคล้องกับกมลสิงห์ นิลศรี เครือวัลย์ ชัชกุล และณัฐภูมิ บุญศรี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าชมการแข่งขันฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย กรณีศึกษา สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีที่พักอาศัยคือบ้าน เช่นเดียวกับการวิจัยครั้งนี้

พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลเนื่องจากมีความชื่นชอบในกีฬาฟุตบอลอยู่แล้ว และมีความชื่นชอบ ชื่นชม ในตัวนักกีฬาฟุตบอล ประกอบกับมีความชื่นชอบในผลงานที่ผ่านมาของทีมนั้นหรือสโมสรนั้น ๆ จึงทำให้ติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลเมื่อมีโอกาสสอดคล้องกับธนฤนท ไกรนรา และเนติพล เพชรสินวล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการชมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าชมการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกไทยแลนด์ (T1) ของแฟนบอลสโมสรแบงค็อก ยูไนเต็ด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าชมการแข่งขัน มากที่สุด คือ เป็นทีมฟุตบอลชั้นนำ มีผลงานที่ดี มีภาพลักษณ์ที่ดี และสาเหตุที่เลือกเข้าชมเพราะทีมเล่นสนุก และมีนักฟุตบอลที่ชื่นชอบอยู่ในทีม และสอดคล้องกับพันธ์ลพ รัตนพงศ์พันธ์ และชัยรัตน์ หล่อศิริรัตน์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเล่นกีฬา/การออกกำลังกาย และความถี่ในการชมฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกในสนาม พบว่า พฤติกรรมของผู้เข้าชมการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเข้าชมการแข่งขันที่สนามเพราะเป็นแฟนคลับของทีมหรือสโมสร มีความชื่นชอบในกีฬาฟุตบอล และชื่นชอบนักฟุตบอลในทีมนั้น ๆ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อพฤติกรรม การติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

จากสมมติฐาน ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน พบว่า มีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ อายุ อาชีพ ที่พักอาศัย และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรม การติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านอายุที่แตกต่างกัน มีผลให้พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุรภาพ จิตรงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมการรับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลไทยลีกของผู้ชม พบว่า ผู้ชมที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลไทยลีกผ่าน

สื่อใหม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ณัฐวัฒน์ วิวัฒนาวารมย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าชมฟุตบอลในสนามฟุตบอลของแฟนบอลไทย พบว่า อายุไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าชมฟุตบอลในสนามฟุตบอลของแฟนบอลไทย เนื่องจากกีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่สามารถเข้าชมในสนามได้ทุกเพศทุกวัย และจุดมุ่งหมายของการเข้าชมฟุตบอลของทุกคนก็มีแนวโน้มใกล้เคียงกัน คือเพื่อเชียร์ทีมที่ตนชื่นชอบ ดังนั้นอายุที่แตกต่างกันจึงไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากนัก แต่การศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบกับอยู่ในช่วงที่มีมาตรการสั่งปิดสถานที่ในการทำกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ตอบจากสภาพแวดล้อมที่อยู่ในสนามฟุตบอล ประกอบกับช่วงอายุในการเก็บข้อมูล มีตั้งแต่ต่ำกว่า 20 ปี ไปจนถึง 50 ปีขึ้นไป ย่อมทำให้การตอบแบบสอบถามมีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านอาชีพที่แตกต่างกัน มีผลให้พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมกีฬา โดยเฉพาะผู้ชายที่ชอบกีฬาฟุตบอล ซึ่งมีการรวมกลุ่มกันเพื่อเล่นฟุตบอล หรือพูดคุยเรื่องที่มีความสนใจเรื่องเดียวกัน โดยส่วนใหญ่จะมีช่วงเวลาในการผ่อนคลายช่วงเวลาเย็น ในขณะที่อาชีพอื่น ๆ ยังอยู่ในเวลาทำงานหรืออยู่ในระหว่างเดินทางกลับที่พักอาศัย ประกอบกับอาชีพย่อมมีความสัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจ และยังอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งสถานประกอบการต่าง ๆ ได้ปิดสถานที่ชั่วคราว ทำให้ไม่สามารถไปเล่นกีฬาฟุตบอลได้ ซึ่งส่งผลให้มีพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2538) ได้กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ เป็นลักษณะที่สำคัญที่วัดได้ของประชากร ช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย ช่วยอธิบายถึงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายนั้น ซึ่งคนที่มีลักษณะประชากรต่างกันจะมีลักษณะทางความคิดที่ต่างกัน โดยได้กล่าวถึงสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจว่า อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมของบุคคล มีอิทธิพลสำคัญ เพราะแต่ละคนมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทักษะคติ ค่านิยม และเป้าหมายที่ต่างกัน

ปัจจัยด้านที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน มีผลให้พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่บ้าน ซึ่งเมื่อถึงเวลาไปดูการแข่งขันฟุตบอล บางสนามอาจจัดในเขตเมืองหรือบางสนามจัดในเขตปริมณฑล ทำให้ส่งผลถึงวิธีการเดินทางมายังสนามเพื่อดูการแข่งขัน เพราะหากที่พักอยู่ใกล้สนามแข่งขัน ย่อมทำให้การเดินทางมายังสนามแข่งขันทำได้ง่ายและมีความสะดวก และ

ยังส่งผลถึงความถี่ในการมาติดตามชมการแข่งขันได้มากขึ้นอีกด้วย ประกอบกับถ้าผู้เข้าชมตัดสินใจมาดูการแข่งขันย่อมคาดหวังให้ผู้จัดการแข่งขันมีระบบการจัดการสนามแข่งขันที่ดีเมื่อไปยังสนามแข่งขันแล้ว มีที่จอดรถเพียงพอ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่พร้อมรองรับกับผู้เข้าชมที่ตั้งใจมาดูการแข่งขัน สอดคล้องกับ ณัฐวัฒน์ วิวัฒนาวารมย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าชมฟุตบอลในสนามฟุตบอลของแฟนบอลไทย พบว่า แฟนฟุตบอลไทยให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดการของสโมสรที่มีความเป็นมืออาชีพ สามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้ครบถ้วน มีประสิทธิภาพ มีที่จอดรถอย่างเพียงพอ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่า ไม่ว่าผู้เข้าชมจะพักอาศัยในสถานที่แบบใด แต่ถ้าการเดินทางไปยังสนามแข่งขันมีความสะดวก เดินทางได้ง่าย ประกอบกับการจัดการของสโมสรมีความพร้อมที่จะรองรับและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าชมการแข่งขัน ย่อมทำให้ผู้เข้าชมเต็มใจที่จะติดตามการแข่งขันของทีมที่ตนเองชื่นชอบ

ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันสโมสรฟุตบอลไทยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมีการประกอบอาชีพที่ต่างกัน ทำให้มีรายได้และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกัน การติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลในแต่ละอาชีพ และรายได้ที่ไม่เท่ากัน ทำให้กำลังซื้อและการบริโภคย่อม ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอลของประชาชนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Goldhaber, Wilo and Yates (2002) กล่าวว่า รายได้ของบุคคลแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดูแลตนเอง บ่งบอกถึงอำนาจการใช้จ่ายในการบริโภค ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสที่ดีกว่าในการแสวงหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ จะให้เกิดข้อจำกัดในการรับรู้และโอกาสในการเรียนรู้ที่น้อยกว่า

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 สโมสรฟุตบอลต่าง ๆ สามารถนำผลการศึกษานี้ ไปเป็นข้อมูลประกอบการบริหารจัดการทีม โดยใช้ข้อมูลปัจจัยทางประชากรศาสตร์เป็นข้อมูลในการพัฒนาหรือปรับปรุงให้สโมสรสามารถวางระบบต่าง ๆ และเข้าถึงข้อมูลของผู้เข้าชมการแข่งขันฟุตบอลได้มากขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการเพิ่มฐานแฟนคลับทีมฟุตบอลได้อีกด้วย

1.2 สโมสรฟุตบอลต่าง ๆ สามารถนำผลการศึกษานี้ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการติดตามชมการแข่งขันฟุตบอล เพื่อนำไปปรับใช้กับการบริหารงานของสโมสร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ

นักกีฬาในสโมสร การตั้งราคาบัตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมภายในงาน การสร้างบรรยากาศที่ดี ตลอดจนจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับผู้เข้าชมให้มีความประทับใจในการมาเข้าชมการแข่งขัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ นอกเหนือจากประชากรในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสโมสรฟุตบอลในประเทศไทยมีอยู่ทุกหัวประเทศไทย ซึ่งแต่ละที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ รวมถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งมีความน่าสนใจในการนำมาทำการวิจัย

2.2 ปัจจุบันประเทศไทยยังอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งได้มีการผ่อนปรนมาตรการบ้างแล้ว ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมว่าในระหว่างที่มีการปิดสถานที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ประชาชนติดตามการแข่งขันรายการต่าง ๆ จากช่องทางใดบ้าง ไม่ว่าจะเป็นทางออนไลน์ หรือให้ความสนใจกีฬาประเภทอื่น ๆ นอกจากกีฬาฟุตบอลบ้างหรือไม่

เอกสารอ้างอิง (References)

- กมลสิงห์ นิลศรี เครือวัลย์ ชัชกุล และ ณัฐวุฒิ บุญศรี. (2562). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าชมการแข่งขันฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย กรณีศึกษา สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด.” ใน การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2. วันที่ 5 – 6 สิงหาคม 2562. (หน้า 1253 - 1266). สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ชัยวัฒน์ ชลนันทน์. (2558). อิทธิพลภาพลักษณ์สโมสรฟุตบอลและความนิยมในภาพลักษณ์นักกีฬาฟุตบอลที่มีชื่อเสียง ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดตามรับชมการแข่งขันฟุตบอลไทย. วิทยานิพนธ์ระดับ(มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ณัฐวัฒน์ วิวัฒนารามย์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าชมฟุตบอลในสนามฟุตบอลของแฟนบอลไทย. วิทยานิพนธ์ระดับ(มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). องค์การและการจัดการทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- นฤนาถ ไกรนรา และเนติพล เพชรสินวล. (2562). “พฤติกรรมการชมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าชมการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกไทยแลนด์ (T1) ของแฟนบอลสโมสรเบงค็อก ยูไนเต็ด.” ใน งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562. วันที่ 26 เมษายน 2562. (หน้า 1546 - 1554). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.

เนตรนภา ประกอบกิจ. (2545). **พัฒนาการของวัฒนธรรมฟุตบอลต่างประเทศในสังคมไทย**

พ.ศ. 2509 - 2544. วิทยานิพนธ์ระดับ (มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงษ์พิทยา สมุทรกลิน และอาชวิทธิ์ เจิงกลิ่นจันทร์. (2563). **พฤติกรรมการเข้าชมการแข่งขัน**

ฟุตบอลไทยลีก กรณีศึกษาสโมสรทรู แบงค็อก ยูไนเต็ด. วิทยานิพนธ์ระดับ

(มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พรพิน ประกายสันติสุข. (2550). **ลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยม ทรัพยากรการท่องเที่ยว และ**

พฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ระดับ (มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พันธ์ลพ รัตนพงศ์พันธ์ และชัยพัฒน์ หล่อศิริรัตน์. (2559). “ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเล่นกีฬา/การออกกำลังกายและความถี่ในการชมฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกในสนาม.”

วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ. 17(1) : 73 - 86.

วชิรวัชร งามละม่อม. (2558). “แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์.”

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://learningofpublic.blogspot.com/> สืบค้น 20

มกราคม 2565.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2538). **พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). “จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามอายุ เพศ และ

จังหวัด พ.ศ. 2563.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://statbbi.nso.go.th/>

staticreport/Page/sector/TH/report/sector_01_11101_TH_.xlsx สืบค้น 10

มกราคม 2565.

สุรภาพ จิตรงาม. (2560). **การศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมมารับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอล**

ไทยลีกของผู้ชม. วิทยานิพนธ์ระดับ (มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Goldhaber, Wilo and Yates. (2002). **Organization Communication Research: Time**

for Reflection. USA : Communication Yearbook.

Yamane. (1967). **Statistic : An Introductory Analysis.** New York : Harper & row.